

CHWALENIE (51) *sb n*

chwalenie (50), **chfalenie** (1) *MurzNT*.

-e- (50), -ę- (1).

-ã- (39), -a- (2); -a- *MurzNT*; -å- : -a- *CzechEp* (1 : 1); *pierwsze e jasne, końcowe pochylone*.

sg N chwãłenié (11); -é (1), -(e) (10). $\diamond$ *G* chwãłeniã (7); -ã (6), -(a) (1). $\diamond$ *D* chwãłeniu (22) $\diamond$ *A* chwãłeni(e)(4). $\diamond$ *I* chwãłeni(e)m (1) *GórnDworz*, chwãłenim (1) *PatKaz III*. $\diamond$ *L* chwãłeniu (4). $\diamond$ *pl A* chwãłeniã (4).

Sł stp, Cn notuje, Linde brak.

1. *Pochwała; laudatio Mącz, Calep, Cn; gloriatio Calep, Cn; praeconium, praedicatio Cn* (9) : *BielŻyw* 140; *Mącz* 186b; bo iákoś w. m. Inadź káždemu tu/ wielką thego chwaleniem vczyńił fkomę/ ták iey nam nikt iny nie odeymie *GórnDworz* E5v; bo to być niemoże/ áby wiek dorosły miał być chwalenia godny *ModrzBaz* 13v; *Paprup* H; *Calep* 458b, 586a.

Szereg: »chwalenie albo (jako też) ganienie« [*szyk 1: 1*] (2) : Bo to ná mądrego/ iáko fię mnie zda/ należy/ áby one rzeczy/ ktore fię mu zá pożyteczne álbo zá fzkodliwe Rzeczypospolitey być widzą/ miedzy drugie podawał/ á ony álbo ku chwaleniu [*ad probandum*] álbo ku gánieniu [*ad improbandum*] pobudzał. *ModrzBaz* 1; *CzechEp* 233.

2. *Wielbienie, oddawanie czci; wyznawanie, odprawianie modłów; adoratio Mącz, Calep; celebratio, veneratio Cn* (42) : *PatKaz III* 107; Iezu ienżes fię Krolom ku chwaleniu z prowadzenia Gwiazdy Prziężdżaiącym był obiawion. *TarDuch* B; *Leop Ps* 146/1; *OrzList* cv; *BibRadz* 1.Par 23/5, 2. Par 23/13; to ifte chwalenie ktoreby fię Synowi Bożemu miáło wyrządzać/ byłobyć też tákież czełne zá thákim podániem twoim. *SarnUzn* C7, C7; *BudBib Ps* 87/1; rozmaitych BOGOW náświęciwfiży/ ludziom ku chwaleniu wyftáwili *NiemObr* 159; *ReszPrz* 46; *ArtKanc* L10v; *Calep* 27b.

chwalenie kogo, czego (27): *KromRozm II* f3v; Skąd jakie powstały i jeszcze się mnożą bałwochwalstwa, słupow, obrazow chwalenie *Diar* 70; Chwalenie Świętych Bożych ieft świádectwo náłzey dobrej woley. *SkarŻyw* 206 *marg*; *CzechEp* 80; *ArtKanc* T10v; Pan bog vprzataiac nierząd agotuiac mieifce ku chwaleniu imienia fwego/ miedzi o nemi pogani vpatrzel meza *Paprup* A4v. *Cf Wyrażenie*.

W charakterystycznych połączeniach: chwalenie Ducha Świętego, imienia, obrazow, świętych.

Wyrażenie: »chwalenie Boga, Pana Boga, Pana« = *adorare Deum Vulg, PolAnt; colere a. laudare Deum a. Dominum PolAnt* [*szyk 20 : 1*] (13 : 4 : 4): *WróbŻółt* ff8v, rr4v; wymysłaią i przepowiedaią infzēm/ nową świátość/ nowe vczynki dobré/ nowy fporób chfaleńiá bogá *MurzNT* 108v; *Leop Judith* 12/6, *Ps* 99 *arg*; ále by was przedfię odwodził ku náłládowánium y chwaleniu Bogow cudzych *BibRadz* *Deut* 13/2, 13, 1.Par 23/30, *Zach* 14/16, 17; *BielKron* 44; *GrzegRóżn* Iv; *ModrzBaz* 32v; *SkarŻyw* 51 [2 r.], 581; *StryjKron* 145; *CzechEpPORz* *4v; *ArtKanc* T4v; *GórnRozm* K2v; *WujNT* 267.

Szeregi: »dziękowanie i chwalenie« (2): Siadłszy tedy nád onym zrzodełkiem/ w dziękowánium y chwaleniu Páná Bogá/ był fpor miedzy nimi *SkarŻyw* 51; *WujNT* 267.

»chwalenie, (i) modlenie (a. modlitwa)« [*szyk 2 : 1*] (3): *WróbŻółt* ff8v; *Adoratio, Chwalenie/ Modlenie/ Podciwoścy wyrządzenie. Mącz* 270a; *SkarŻyw* 51.

»wysławianie i chwalenie« (1): A iżby İtali káždego záránia ku wyłławianiu y chwalieniu Páná [*ad confitendum et ad laudandum Dominum*] á tákże y od wieczorá. *BibRadz* 1.Par 23/30.

»chwalenie i wyznawanie« (1): Y Máthánia İyn Michá/ İyn Zebedei/ İyn Aláff/ Kxiążę ku chwalieniu/ y wyznawaniu ná modlitwie [*ad laudandum et ad confitendum in oratione*] *Leop* 2.*Esdr* 11/17.

»chwalenie i wzywianie« (1):Pánny świętey Máryey mátki Iezufá Páná po śmierci chwálenie y wzywianie gánili *CzechEp* 80.

Synonimy: 2. cześć, pokłona, wysławianie, wyznawanie.

Cf **CHWALEBNOŚĆ, CHWALIĆ, CHWAŁA**

ZZa